

Fellesforslag – Handlingsplanen 2025-2028

For et flertall bestående av Høyre, Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Venstre, Sosialistisk Venstreparti, Partiet Sentrum og Rødt

1 Innstilling til budsjettvedtak HP2025-2028

1. Budsjett og handlingsprogram 2025-2028

Fremlagt forslag til Handlingsprogram 2025-2028 for Frogn kommune godkjennes, med de føringer og premisser for kommunens tjenesteproduksjon som fremgår av dette dokumentet.

2. Driftsrammer

2.1. Driftsbudsjett 2025

Driftsbudsjettet for 2025 vedtas i samsvar med kommunedirektørens forslag i vedlegg «§5-4 Bevilgningsoversikt – drift (1A)», med endringer vist i tabell 1: Driftsbudsjettet, slik det fremgår av dette dokumentet.

2.2. Bevilgningsoversikt tjenesteområder

Netto bevilgninger til tjenesteområdene vedtas i samsvar med kommunedirektørens forslag i vedlegg «§5-4 Sum bevilgninger– drift, netto (1B)».

Kommunedirektøren gis fullmakt til å fordele midler fra overordnet ansvar, herunder statlige tilskudd, pensjonsutgifter og lønnsreserven, til de enkelte tjenesteområdene, samt tekniske endringer ved organisatoriske endringer. Kommunedirektøren gis fullmakt til å vedta sikringsstrategi for andel prissikret kraft, samt inngå kontrakter med kraftforvalter. Ordfører gis fullmakt til å disponere formannskapets disposisjonskonto.

2.3 Kommunedirektøren får fullmakt til å samle IKT- funksjoner under stab og støtte støttetjenester, samt splitte tekniske tjenester

Kommunedirektøren får fullmakt til å samle IKT-funksjoner under Stab og støtte etter avvikling av StorFollo utvikling, samt splitte det tekniske området i to kommunalområder Teknikk og eiendom, Plan og byggesak.

3. Investeringsrammer

Investeringsbudsjettet for 2025 vedtas i samsvar med kommunedirektørens forslag i vedlegg «§5-5 Bevilgningsoversikt – investering første ledd», med endringer vist i tabell 2: Investeringsbudsjettet, slik det fremgår av dette dokumentet.

Oversikt over de enkelte investeringsprosjektene fremgår av «§5-5 Bevilgningsoversikt – investering andre ledd».

Bevilgningen til prosjektene Investeringer i boliger, Kjøp og salg arealer, Maskinforvaltning – Vei, park, havn og idrett, og Maskinforvaltning Eiendom betraktes som nettobevilgning, hvor eventuelle salg av arealer, boliger, maskiner og utstyr går til finansiering av nye investeringer.

3.1 Ubrukte bevilgninger

Ubrukte bevilgninger i investering per 31.12.2024 er disponible i investeringsbudsjettet per 1.1.2025. Kommunedirektøren vil i rapporteringen per 1. og 2. tertial 2025 vurdere eventuelle nedtrekk av bevilgningene.

4. Skatt

Skatt på inntekt og formue for 2025 utskrives etter den maksimalsats Stortinget fastsetter.

4.1 Eiendomsskatt

I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 gjelder følgende for utskriving av eiendomsskatt i 2025; Kommunen viderefører utskriving av eiendomsskatt på all fast eiendom i hele kommunen, jf. eiendomsskattelovens § 3 bokstav a

1. Den generelle eiendomsskattesatsen settes til 2 ‰ (2 promille) i 2025, økende til 3 promille i 2026 og 4 promille i 2027 og 2028, jf. eiendomsskatteloven § 13.
2. Eiendomsskatt på næringseiendom settes til 3 ‰ (3 promille) i 2025 og økes deretter med 1 ‰ (1 promille) hvert år for hele handlingsplanperioden.
3. Bolig- og fritidseiendommer tilordnes et bunnfradrag på 1 million kroner, jf. eiendomsskatteloven § 11.
4. Eiendomsskatten betales i fire terminer jf. eiendomsskatteloven § 25.
5. For utskriving av skatt på boligeiendommer benytter kommunen Skatteetatens formuesgrunnlag for de boliger hvor dette er beregnet, jf. eiendomsskatteloven § 8 C-1. For øvrige eiendommer vil det bli foretatt en kommunal taksering, jf. eiendomsskatteloven § 8 A-1.
6. For eiendomsskatteåret 2024 kan det innvilges fritak i medhold av eiendomsskatteloven § 7 bokstav a og b, og i tråd med Frogn kommune sin praksis.

5. Lån

For 2025 gis fullmakt til følgende låneopptak:

- a) Lån til finansiering av egne investeringer, inntil 84 mill. kroner.
- b) Startlån fra Husbanken til videre utlån, inntil 30 mill. kroner.
- c) Innenfor budsjettåret 2025 gis kommunedirektøren fullmakt til å benytte kassekreditt på inntil 100 mill. kroner dersom det oppstår likviditetsmessige situasjoner som krever det.

6. Avdrag på kommunens lånegjeld

Avdrag på kommunens lånegjeld utgiftsføres slik det fremgår av kommunedirektørens forslag i «§5-4 Bevilgningsoversikt – drift (1A)» som er tilgjengelig under fanen «Budsjettvedtak»

7. Gebyrer, avgifter og brukerbetalinger

Gebyrer, avgifter og brukerbetalinger fastsettes ut ifra de til enhver tid gjeldende lover, forskrifter og retningslinjer. Gebyrer, avgifter og brukerbetalinger for 2025 vedtas i samsvar med spesifikasjoner i kommunedirektørens budsjettdokument. Gebyrene fremgår i kapittelet «Gebyrliste». Nye gebyrer, avgifter og brukerbetalinger gjøres gjeldende fra 1. januar 2025 dersom ikke annet er fastsatt.

Ved vedtak av ny forskrift om vann- og avløpsgebyrer i Frogn kommune blir gebyrene justert i henhold til dette.

8. Pensjon

Kommunedirektøren gis fullmakt til å vurdere årlig bruk av kommunens premiefond i KLP i handlingsprogramperioden.

9. Kirkelig Fellesråd

Driftstilskudd til Frogn kirkelige fellesråd i 2025 settes til 6,905 mill. kroner.

Investeringsstilskudd settes til 0,5 mill. kroner.

10. Driftstilskudd til interkommunale selskaper (IKS)

Kommunestyret vedtar kommunalt driftstilskudd i budsjett 2025 til selskapene:

- Follo Brannvesen IKS på 18,9 mill. kroner
- Follo Ren IKS netto på 23,6 mill. kroner, herav utgjør tilbakebetalt overskudd for 2022 på 1,258 mill. kroner
- Krise- og incestsenteret i Follo IKS på 2,065 mill. kroner

11. Salg av eiendommer

Kommunedirektøren får fullmakt til å vurdere salg av eiendommer i 2025 ut over det som ligger i budsjettet.

Kommunedirektøren vil komme tilbake til Kommunestyret med hvilke eiendommer som kan være aktuelle.

Fremdriftsplanen i «Salg av eiendommer – status» i kommunedirektørens presentasjon til budsjettseminar for kommunestyret følges. For eiendommer hvor dette er aktuelt, skal eventuell ressursbruk til regulering av eiendommer for salg til politisk behandling før arbeidet starter. Eiendommer som krever omregulering for å maksimere salgsgevinst skal også til politisk behandling.

12. Tiltaksplan for trafiksikkerhet

Gjeldende plan prolangeres.

13. Offentlig høring

Formannskapetets innstilling til budsjett og handlingsprogrammet, med alle forslag til vedtak som foreligger, offentliggjøres i samsvar med bestemmelsene i kommunelovens § 14-3 fjerde ledd. Høringsfrist til formannskapetets innstilling settes til 15. desember 2024.

2 Drift- og investeringsbudsjett

Tabell 1: Driftsbudsjett

	Tjenesteområde	Tiltak	2025	2026	2027	2028
1	Stab og støtte	Redusert antall medlemmer i utvalgene	300	500	500	500
2	Stab og støtte	Legge ned HOOK	-300	-600	-600	-600
3	Plan og teknikk	Økt ramme til Follo brannvesen	1 400	1 400	1 400	1 400
4	Sum generelle driftsinntekter	Rammetilskudd	-12 600	-12 600	-12 600	-12 600
5	Sum generelle driftsinntekter	Inntekts- og formuesskatt	12 600	12 600	12 600	12 600
6	Netto finansutgifter	Renteutgifter	0	-969	-265	-761
7	Netto finansutgifter	Avdrag på lån	0	-923	-320	-864
8	Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	Avsetninger til disposisjonsfond	0	1 991	685	1 725
9	Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	Bruk av disposisjonsfond	-1 400	-1 400	-1 400	-1 400
	Sum endring drift		0	0	0	0

Forklaringer til driftsbudsjettet

1. og 2. Redusert antall medlemmer i utvalgene og legge ned HOOK

Flertallet ønsker ikke å ta ned antall medlemmer i utvalgene. Det er imidlertid viktig at også politikk i Frogn ser på sin organisering for å bidra til innsparinger. Hovedutvalg for oppvekst og kultur er ikke lovpålagt, og sakene som behandles der kan behandles i formannskapet og kommunestyret. Utvalget nedlegges fra 01.07.2025.

3. og 9. Økt ramme til Follo brannvesen

Representantskapet i Follo Brannvesen vedtok i et ekstraordinært representantskapsmøte den 14.11.24 budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028 for Follo Brannvesen IKS. Representantskapets budsjettvedtak for Follo Brannvesen for 2025 kom svært seint, og det har medført at ikke hele vedtaket har blitt innarbeidet i kommunedirektørens handlingsprogram 2025-2028. Fra 2025 skal 110-sentralen belastes kommunen direkte. Dette er ikke innarbeidet i handlingsprogrammet. Kommunedirektøren ba politikerne innarbeide dette forslaget i Handlingsprogrammet 2025-2028. Linje 9 viser at utgiften kompenseres gjennom bruk av disposisjonsfondet.

4. og 5. Økt rammetilskudd

Regjeringen har anerkjent at kommunene står overfor økonomiske utfordringer, inkludert økte kostnader og renter, samtidig som kommunene opplever en skattesvikt. For å motvirke dette har regjeringen bevilget ytterligere 5 milliarder kroner ekstra til kommunesektoren i både 2024 og 2025. For å motvirke den varslede skattesvikten og usikkerheten i budsjettet foreslår kommunedirektøren å redusere skatteinntektene i handlingsprogrammet 2025-2028 med 12,6 mill. kroner, tilsvarende det regjeringen har bevilget i økt rammetilskudd til Frogn

kommune. Kommunedirektøren ba politikerne innarbeide dette forslaget i Handlingsprogrammet 2025-2028.

Tabell 2: Investeringsbudsjettet

	Tjenesteområde/gruppering	Investering	2025	2026	2027	2028
1	Investeringer	Vestbyveien	-28 832	18 832	-17 000	27 000
	Sum investeringsinntekter	Kompensasjon for merverdiavgift	5 766	-3 766	3 400	-5 400
	Sum investeringsinntekter	Bruk av lån	23 066	-15 066	13 600	-21 600
	Sum endring investering		0	0	0	0

1. Vestbyveien

Investeringer tilknyttet Vestbyveien kommer i forbindelse med utbyggingsprosjektet på Kolstad. Det ser ikke ut til at behovet for denne investeringen er presserende, og den foreslås derfor flyttet fram i tid. I henhold til utbyggingsavtalen må våre del av avtalen være ferdig til 2027 dersom utbygger har startet sin utbygging, og investeringen kan derfor ikke tas helt ut av budsjettperioden.

3 Verbalforslag

1. Interkommunalt samarbeid innen plan, bygg og geodata

Store og komplekse områder trenger samarbeid på tvers. Plan, byggesak og geodata er et område hvor flere kommuner opplever utfordringer med rekruttering, saksbehandling og å etablere sterke fagmiljøer. Interkommunalt samarbeid i Follo kan være en løsning. Målet er mer effektiv drift, økonomisk gevinst, bedret rekruttering, raskere saksbehandlingstid og større kompetanse- og fagmiljø. Kommunedirektøren bes også legge til rette for økt samarbeid med andre kommuner for å sikre best mulig utnyttelse av ressurser og kompetanse, på områder hvor dette anses aktuelt og hensiktsmessig.

Kommunedirektør bes om å legge frem en sak for kommunestyret om interkommunalt samarbeid innenfor plan, bygg og geodata. Kommunedirektør bes om å sondere mulighetene for og vurdere sammenslåing av avdelinger med en eller flere av kommunene i Follo. Kommunedirektøren bes også vurdere interkommunalt samarbeid på andre områder han finner hensiktsmessig.

2. Heltidskultur

Kommunedirektøren bes om å se på ulike tiltak for å styrke heltidskultur og redusere sykefraværet i særlig utsatte sektorer. Det skal vurderes om alternative turnusløsninger (f.eks. ønsketurnus eller årsturnus med og uten langvakter) kan benyttes i dette arbeidet. Det skal også vurderes om økt grunnbemanning kan bidra til lavere sykefravær og vikarkostnader. Arbeidet skal gjennomføres i tett samarbeid med tillitsvalgte. Kommunestyret skal orienteres om arbeidet.

3. Sommerjobber

For mange unge er sommerjobb deres første møte med arbeidslivet. Tilbudet av sommerjobber er lavt, og etterspørselen etter de samme få jobbene er høy. I tillegg kan sommerjobb være et godt utjevneende tiltak, for å tilby ungdom en måte å skaffe nyttig erfaring på. Her kan kommunen gjøre en større innsats som arbeidsgiver. Gjennom kommunes ulike tjenester, som i parker, omsorgshjem og sentrumsdrift, bør det være gode muligheter for unge å skaffe seg en sommerjobb. Bufdir gir tilskudd til jobbtildbud som sommerjobber, hvor kommunen kan søke om støtte.

Kommunestyret ber kommunedirektøren gå i dialog med næringsrådet om muligheten for å synliggjøre både Frogn kommunes og næringslivets behov for sommervikarer i en felles portal. Kommunedirektøren bes søke tilskudd fra Bufdir til kommunale sommerjobber for unge for sommeren 2026.

4. Skjenkebevilling

For å bidra til et levende næringsliv og styrke handelens konkurransevne, bør det gis tillatelse til skjenkebevilling for detaljhandel, klinikker, frisører, kinoen og andre servicerettede næringer i Frogn. Andre kommuner har også begynt å tillate dette, til stor glede for handlende og brukere av tilbudene næringslivet i Frogn tilbyr. Dette kan bidra til å fremme lokalt handlingsmønster, stimulere til økt tilstrømning av kunder, og støtte lokale arbeidsplasser.

Kommunestyret ber kommunedirektøren utrede muligheten for å gi skjenkebevilling til butikker i Frogn kommune under bestemte betingelser. Relevante reguleringer, rammer, betingelser og juridiske forutsetninger skal belyses.

5. Oslofjorden

Noe av det viktigste vi kan gjøre innen klima i Frogn, er å ta vare på Oslofjorden. Skal vi redde Oslofjorden trenger vi et fortsatt forpliktende samarbeid mellom stat, kommune og næringsliv. Akershus fylke har i sitt budsjett for 2025-2028 satt av ytterligere midler til Oslofjordsatsningen. Midlene disponeres til tiltak som bidrar til å bedre miljøtilstanden i fjorden. Tiltakene er knyttet til en eller flere tilskuddsordninger og strategiske satsinger innen relevante tema.

Kommunestyret ber kommunedirektøren se på muligheten for å søke midler fra Akershus' Oslofjordsatsning til lokale tiltak.

6. Prøveprosjekt med «lekeressurser» i kommunale barnehager

Nore barnehage i Nore og Uvdal kommune har ansatt ungdommer for å løse bemanningsproblemet de står overfor. Ungdommene, kalt «lekeressurser», jobber en dag hver i uken etter skoletid. Ungdommene som jobber i barnehagen, får verdifull arbeidserfaring og barna nyter godt av deres energi og lekelyst. Barnehagen har mottatt positive tilbakemeldinger fra foreldrene på tiltaket. En mulighet er å engasjere elever med valgfaget «Innsats for andre» på Seiersten.

Kommunedirektør bes om å legge frem en sak for kommunestyret for å igangsette et prøveprosjekt.

7. Tilstandsrapport for helse- og omsorgstjenestene

Eldreomsorgen vil i tiden fremover kreve flere ressurser. Kommunestyret vil trenge et godt grunnlag med bred innsikt i tjenestene, for å kunne treffe gode beslutninger for tjenestene. I HOOK har det vært flere gode orienteringer og gode diskusjoner med virksomhetslederne for tjenestene. Nedleggelse av HOOK vil kreve en ny form for orientering/rapportering til kommunestyret.

Kommunestyret ber kommunedirektøren se på muligheten for å utforme en årlig tilstandsrapport innen helse og omsorgstjenestene.

8. To timer gratis parkering

I gebyrlisten er det foreslått at den kommunale parkeringen reduseres fra to timer gratis, til én time gratis. Dette vil gi uheldige utslag for næringslivet i Frogn, spesielt i Drøbak sentrum, samt besøkende til Bølgen og for frivilligheten.

Kommunestyret ber kommunedirektøren opprettholde to timer gratis parkering på kommunale parkeringsplasser. Inndekning gjøres innenfor rammen.

4 Kulepunkter på kommunedirektørens liste over andre mulige innsparinger

Punkt 1 og 2 – Barnehage- og skolestruktur

Utredningsarbeidet er her i gang. Partiene har et felles mål om å ta en beslutning om endring av struktur våren 2025 når kommunedirektørens saksfremlegg del 2 foreligger.

Punkt 3 – Redusere «sentrumdrift»

Kommunedirektøren bes komme med konkrete forslag til, og konsekvenser av, innsparinger på dette området.

Punkt 4 - Stopp av alt vedlikehold av bygg og veier

Dette skal ikke utredes. Vedlikeholdet er nå på et minimum for å unngå ytterligere etterslep, og dette nivået må opprettholdes.

Punkt 5, 8 og 9: Kultur, idrett og friluftsliv:

Kommunedirektøren bes om å:

- Legge frem en sak med en oversikt over alle kostnader kommunen har til tiltak innenfor områdene på en slik måte at det gir et beslutningsgrunnlag for videre konsekvensutredninger.
- Utrede spesielt følgende områder:
  - Kostnader, kostnadsfordeling og rollefordeling rundt bruk, drift og vedlikehold av idrettsanleggene i Frogn samt forslag til endringer. Konsekvenser ved eventuelle forslag til endringer i bevilgninger og fordelinger av kostnader og roller må utredes. Utredningen skal ta utgangspunkt i de raske endringene i barnetall som Frogn kommune står overfor. Det vil være behov for å se på hvordan idrettslag og kommune best kan tilpasse seg disse endringene slik at et best mulig og bredest mulig tilbud blir tilgjengelig i rammebetingelser preget av færre barn, færre frivillige og færre driftsmidler til rådighet. En løsning kan være flere felles investeringer og mer felles drift av idrettsanlegg på tvers av kommunegrensene og idrettslag.
  - Økt inntektsgradering av foreldrebetaling på kulturskolen. Samtidig skal de administrative kostnadene ved å administrere en slik modell synliggjøres.
- Konsekvensutrede økt bruk av tillitsleie og økte krav til private brukere av kommunale haller osv., fortrinnsvis når det gjelder driftsoppgaver.
- Utredningene skal skje i samarbeid med paraplyorganisasjonene/rådene. Deres innretning og økonomiske betingelser skal være en del av utredningene.

Punkt 6 – Fjerning av ikke-lovpålagte tilbud innen psykisk helse og rus

Dette skal ikke utredes nærmere. Det er ønskelig å opprettholde dagens tilbud, og det er risiko for at kostnadene på andre områder vil øke dersom tilbud fjernes.

Punkt 7: Konkurransetsetting av enkelte tjenester

Dette skal ikke utredes nærmere nå. Konkurransetsetting av pensjon skal heller ikke utredes.

Punkt 10: Redusere aktivitetstilbudet på Bølgen bad & aktivitetssenter

Avventer mer kunnskap, formannskapsmøtet på onsdag.

Punkt 11 - Nedleggelse av alle ikke lovpålagte politiske organer (i praksis HMPB og HOOK)

Endringer er gjennomført i driftsbudsjettet. Utover det skal dette punktet ikke utredes nærmere.

Punkt 12 – Vurdere salg av ytterligere eiendommer, herunder eiendommer som tidligere er vedtatt ikke solgt.

Se innstillingens punkt 11.